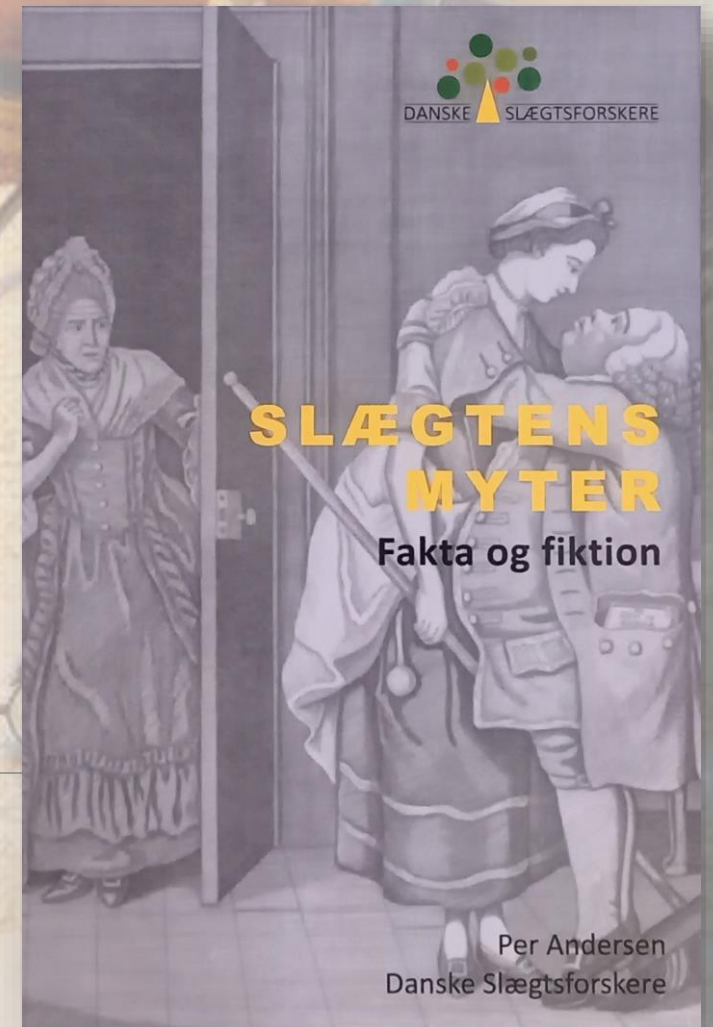

Slægtens myter – fakta og fiktion

PER ANDERSEN – WWW.FAMILIESOGNING.DK

Slægtens historier, rygter og myter

HISTORIER OG RYGTER

- Overleverede historier fra generation til generation om hændelser i slægten
- "Min tipoldefar drak sig fra hus og hjem"
- "Vores slægt kom fra Sverige i 1700-tallet"
- "Peters far var vist en anden end ham, der står i kirkebogen"

MYTER

- En fælles opfattelse af at virkeligheden ser ud på en bestemt måde på tværs af slægter og familier
- "Julemanden"
- "1864 var en blodig krig"
- "Ugifte tjenestepigers børn var tit avlet af gårdmanden"

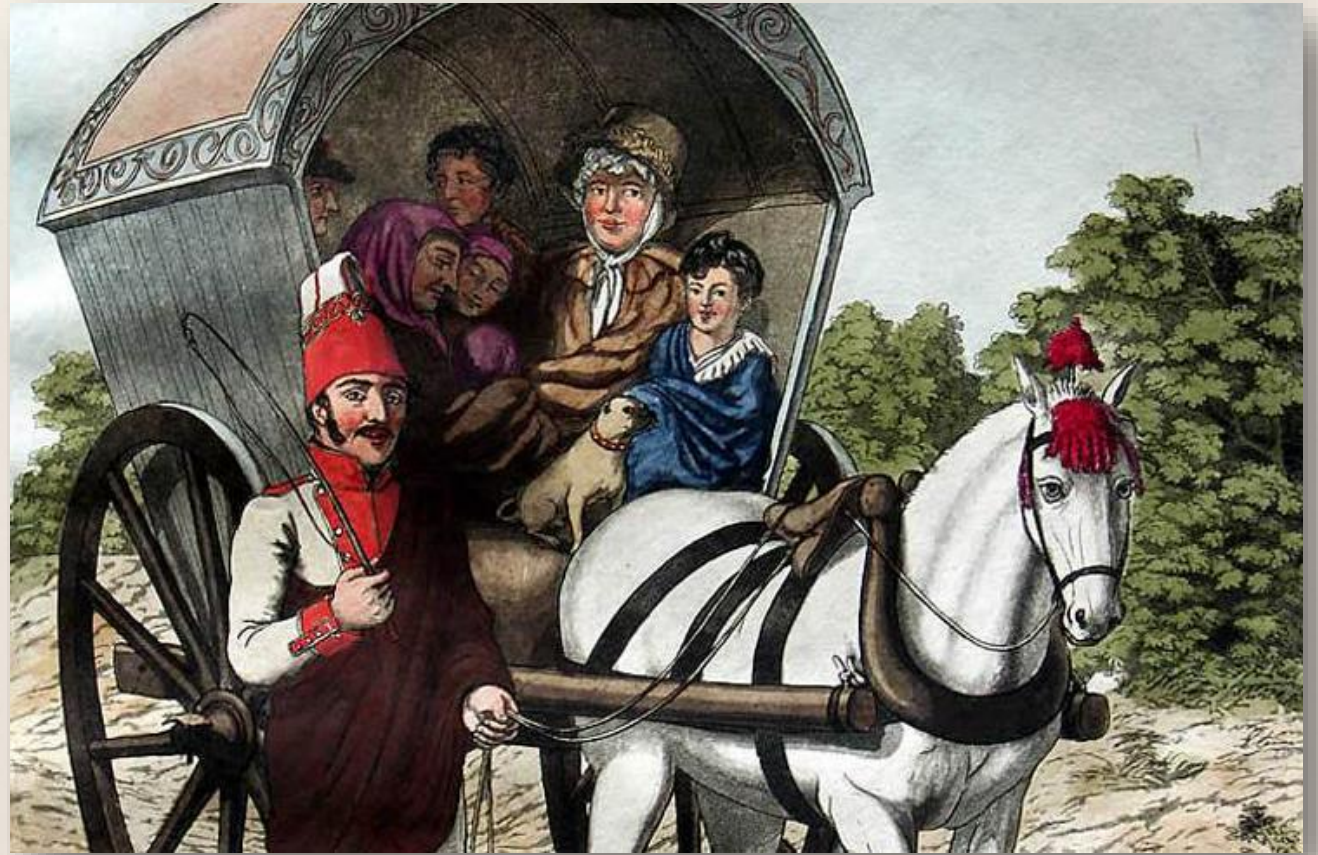
Agenda

- Spanske soldater
- Tater og romaer
- Myter og fakta
- De kongelige og adelige
- De rige
- Konklusioner

De sydlandske
gener

Spanske soldater

Spanske soldater 1808

- ❑ Omkring 14.000 spanske soldater under Napoleonskrigene i Danmark fra marts til august 1808
- ❑ Gitte Hovedskov: "Jeg påbegyndte min slægtsforskning, fordi der i min familie var en vag historie om, at der skulle være spanske aner. Der er mange meget mørklødede og mørkøjede slægtninge. Min faster mener, at hendes oldemor var en spansk sigøjnerpige, og mener at hendes egen forkærlighed for flamenco-musik og Andalusien også 'beviser', at der ruller spansk blod i vores årer."

Gu er jeg da spansk

Uffe Ellemann sur over, at forskere ikke tror på hans spanske afstamning

Af: Kurt Simonsen

Bemærk Uffe Ellemanns profil. Efter eget udsagn er profilen den samme som hos den spanske hønsetyv Marquis de la Romana, der nedbrændte Koldinghus i 1808. (Foto: Andreas Szlavik)

Samtidige kilder?

”Jeg har endnu ikke haft lejlighed til at spille en rolle som den i romanerne. Men min fortryllende veninde skal nok komme og fortælle mig, hvad jeg skal gøre for at begå et eventyr. Haverne og skovene vil få noget at belure, når min skat søger buksevarme fjernt fra sine veninders og tanter overvågning”

Den spanske soldat Velazco i et brev fra april 1808

”I en Gaard i Diernisse vilde de to der indkvarterede Ryttere en Middag more sig med Pigerne, medens de øvrige Folk i Gaarden havde lagt sig til Ro; men da Spøgen antog en temmelig alvorlig Karakter, maatte Pigerne kalde Manden til Hjælp. Der kom flere til og fik Spaniolerne sat udenfor Porten”

Historikeren Niels Rasmussen Søkilde, 1875

Fakta

- ❑ Fyn og Langeland: 17 børn bevist at have spanske fædre (13 nåede konfirmation-alderen)
- ❑ Langeland: 2 børn af spanske soldater – 40 børn uden for ægteskab af danske soldater!
- ❑ Århus: 2 børn fundet i Domsognet
- ❑ Kolding: 0 fundet i kirkebøgerne – ikke flere uægte børn 9 måneder efter opholdet
- ❑ Der var 10-15 spanske soldater, der blev i Danmark (fx Isodoro Panduro med 300+ efterkommere i dag)

Myten opstår

- ❑ Samtidige historie er meget sjældne – først i løbet af 1800-tallet får historierne liv
- ❑ Sammenfaldende med ”romantikken” og udbredelsen af Steen Steensen Blichers tanker
- ❑ Vivi Jensen: Kærligheden til historierne om spaniolerne blev næret af den positive holdning, der først senere udviklede sig over for spaniernes på bekostning af franskmændene
- ❑ ”Man har i enkelte egne, hvor man hyppigt møder sorte, funklende øjne og sydlandske ansigtstræk oftest troet eller tænkt, at disse måtte have forbindelse med spaniernes ophold i 1808”. Frederik Skiern, 1848

De sydlandske
gener

Tatere (=)
sigøjnere og andet
godtfolk

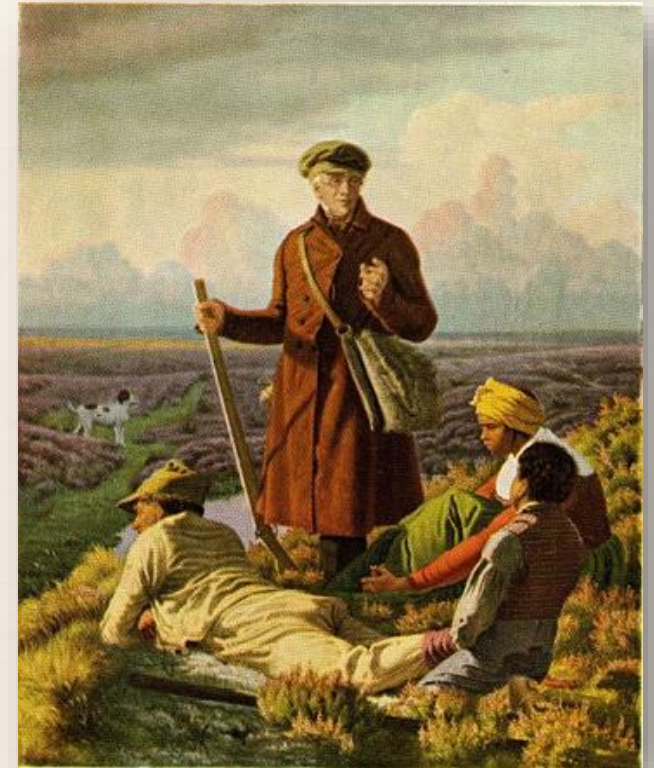
Rejsende folk

- ❑ Der har altid være "fremmede" folkeslag i Danmark
 - ❑ Tyske håndværkere, soldater osv.
 - ❑ Huguenotterne i Fredericia
 - ❑ Kartoffeltyskerne på Randbøl hede og omegn
 - ❑ Hollænderne på Amager
- ❑ Tattere/sigøjnere/romaer var ikke velkomne i Danmark
 - ❑ 1536: Kongen giver forbud mod tattere i Danmark
 - ❑ I 1700-tallet få beretninger om tattere
 - ❑ Først fra omkring 1860 igen beretninger om disse i Jylland
 - ❑ Ny lov i 1875 kunne de igen udvises

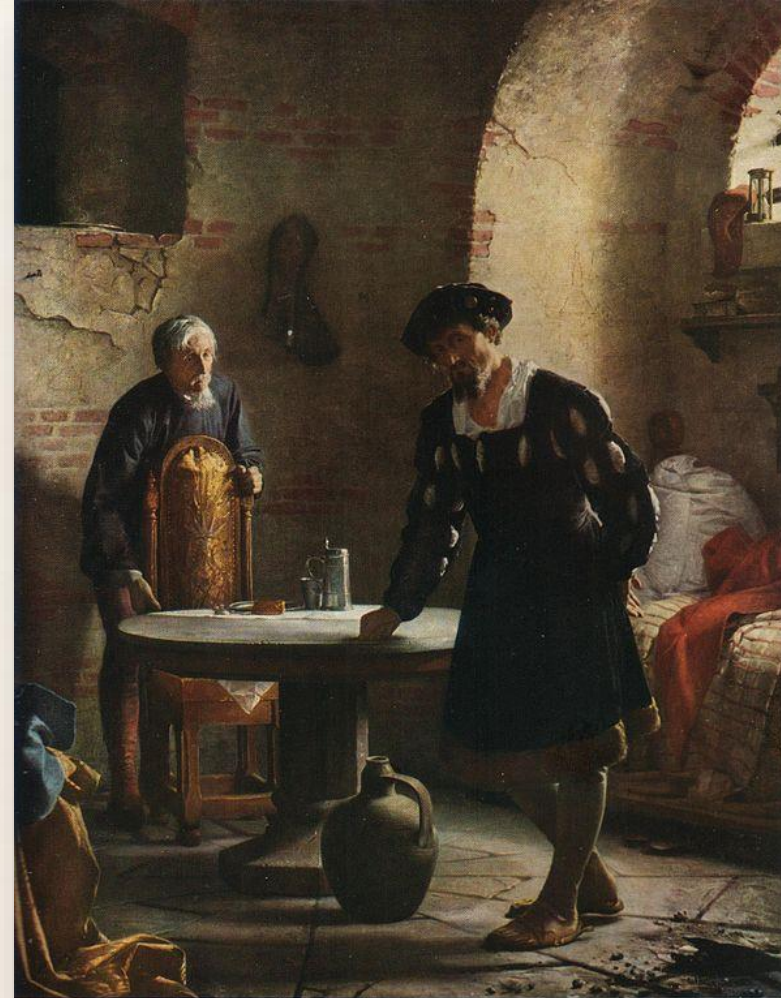

Rakkere, taterere og romaer

- ❑ Steen Steensen Blicher fortæller i novellen "Kæltringeliv" om sit møde med rakkere eller romaer på heden
- ❑ "Der lå for nogle år tilbage et gammelt og faldefærdigt hus, hvori boede en familie, vist af taterslægt, Hans Kaspar, sammen med sin moder" (Illum Pedersen, 1954)
- ❑ "Der er INTET i Hans Kaspers eller hans families historie fra begyndelsen af 1700-tallet og frem, der indikerer, at han er af hverken den ene eller den anden slags taterslægt" (Bente Rytter, Sejs Lokalhistoriske Forening)

Myter og fakta

Christian den 2. på Sønderborg slot

Den danske urbefolkning

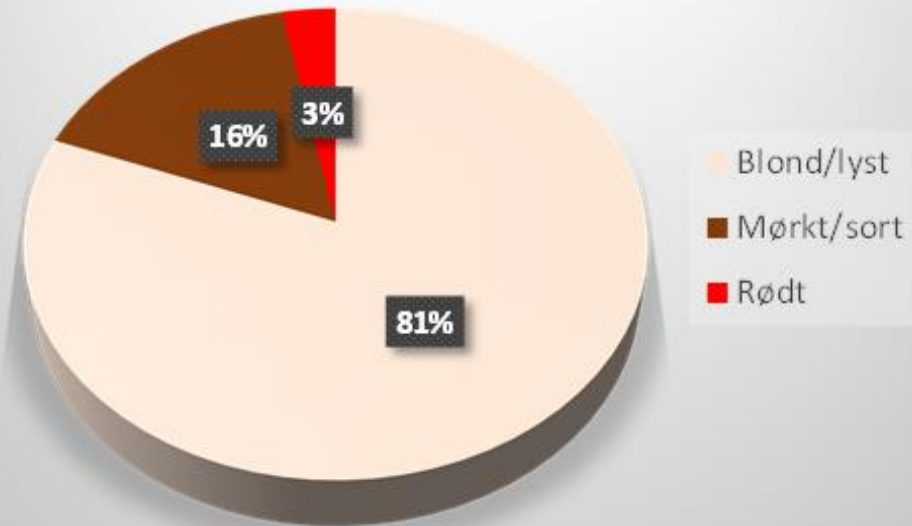
- ❑ Stenalder-jægerne for 10.000 år siden:
Mørk hud
- ❑ Agerbrugere fra Mellemøsten for omkring
7.000 år siden: Mørke øjne
- ❑ Yamnaya'erne for cirka 5.000 år siden: Lys
hud

Klump tyggegummi af birkebej fra
"Lola", fundet på Lolland, ca. 5.700
år gammel, DNA-analyseret

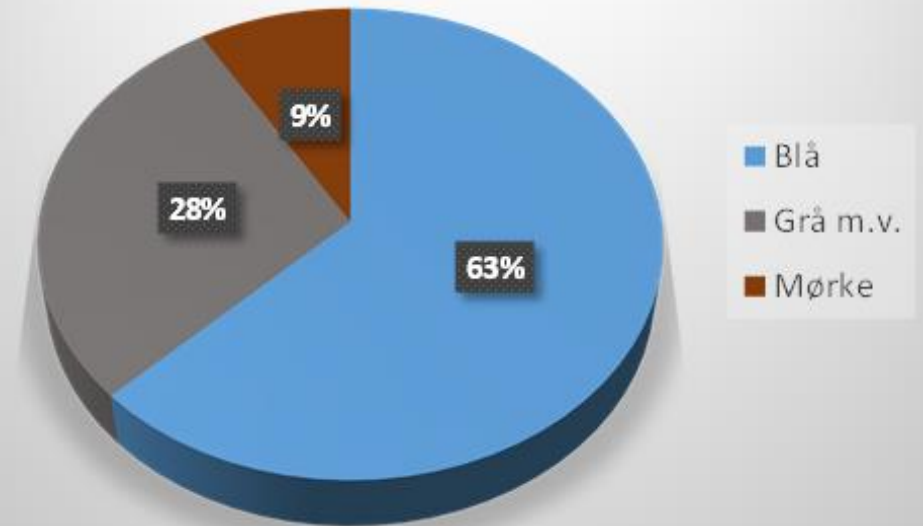

Skolebørn på landet, 1893

Skolebørn 1893, hårfarve

Skolebørn 1893, øjenfarve

Genetik

MYTE

- Forældre ligner deres børn
- Forældre med lyst hår kan ikke få børn med mørkt hår
- Forældre med blå øjne får altid børn med blå øjne
- Sort hår/mørke øjne var sjældne i 1800-tallet
- Sort hår/mørke øjne må skyldes gener der kommer udefra

REALITET

- Børn kan ligne deres forældre
- Forældre med lyst hår kan godt få børn med mørkt hår
- Forældre med blå øjne får undertiden børn med brune øjne (op til 13% af tilfældene)
- I 1800-tallet var der 9% børn med mørke øjne og 16% med mørkt hår
- Sort hår/mørke øjne ligger latent i generne fra urbefolkning

Genetik

MYTE

- Forældre ligner deres børn
- Forældre med lyst hår kan ikke få børn med mørkt hår
- Forældre med blå øjne får altid børn med blå øjne
- Sort hår/mørke øjne var sjældne i 1800-tallet
- Sort hår/mørke øjne må skyldes gener der kommer udefra

REALITET

- Børn kan ligne deres forældre
- Forældre med lyst hår kan godt få børn med mørkt hår
- Forældre med blå øjne får 99% sikkert børn med blå øjne
- I 1800-tallet var der 8-9% børn med mørke øjne og 17% med mørkt hår
- Sort hår/mørke øjne ligger latent i generne fra urbefolkning – det lyse er mutationer

Konger og adelige

Frederik den 6. og Fru Dannemand (1790-1862)

H.C. Andersens herkomst

H.C. Andersen skulle være søn af Elise Ahlefeldt-Laurvig og Christian den 8.

(så skulle Elise i en alder af 16 år have stået i en kirke i Odense og sunget i kor dagen inden hun fødte – uden nogen bemærkede hun var højgravid!!)

De mange historier

- ❑ "En folkeskolelærer jeg engang havde, fortalte hun havde leget med kongens uægte børn, det skulle vist være et sæt pige tvillinger"
- ❑ "Min mor har fortalt mig, at der i hendes unge dage gik rygter om at Kong Frederik 9. skulle have fået et barn sammen med en præstedatter fra Århus"
- ❑ "Det var ikke en præstedatter. Moderen til tvillingerne er faktisk søster til en kær skuespillerinde vi alle kender"
- ❑ "De 2 tvillingepiger findes under efternavnet Castenskiold og er i dag 62 år. De ligner ganske vist Dronning Magrethe til en forveksling"
- ❑ "Min mor er også datter af Frederik d. 9."

Carl Ludvigs historie

- Født den 11. marts 1817 på Fødselsstiftelsen i København. Forældrenes navne forseglet (læs af ukendte forældre)
- Sat i pleje hos husmand Jens Andersen i Herlufmagle (hvem betalte for det?)
- Faderen må være lensgreve Frederik Christian Danneskjold-Samsøe på det nærliggende Gisselfeld (1798-1869)
- Moderen må være Mademoiselle Therese Cornelia Duckett fra Frankrig, anstandsdame på Gisselfeld
- Carl Ludvig fik arbejde på Gisselfeld (blev han beskyttet?)
- Carl Ludvig købte senere en gård (hvordan fik han penge til det?)

Carl Ludvigs historie undersøgt

MYTE

- Forældres navne forseglet
- Sat i pleje tæt ved Gisselfeld
- Mademoiselle Therese Cornelia Ducket er moderen
- Carl Ludvig fik arbejde på Gisselfeld
- Carl Ludvig købte senere en gård

REALITET

- 10% børn på Fødselsstiftelsen have ukendte forældre
- Mange af disse børn blev udleveret som Carl Ludvig til Det Kvindelige Velgørende Selskab, hvor Henriette Danneskjold-Samsøe var aktiv og sørge for plejefamilier på egnen
- Therese Cornelia Ducket kom til Gisselfeld ca. 1823 – længe efter Carl Ludvigs fødsel (Aalborg Stiftstidende)
- Ja, han blev postbud på godset
- Carl Ludvig købte gården før greven døde, og han er ikke nævnt i testamentet. Han måtte sælge gården igen efter 1 ½ år

Gårdmandens børn med tjenestepigen

- ❑ Citat Facebook: "Et velkendt problem i løbet af 1800'erne, og starten af 1900'erne, var at gårdejerne ofte forgreb sig på dem der gjorde tjeneste på gården."
- ❑ Asbjørn Romvig Thomsen afviser, at der skulle være tale om den almindelig udbredte opfattelse af, at uægte børns undfangelse skyldtes en husfader, der benyttede sin sociale magt over tjenestepigen.
- ❑ Agnete Birger Madsen: "mit helt klare indtryk er, at det i langt, langt de fleste tilfælde var tjenestekarlene, der var barnefædre til de uægte børn."
- ❑ Lille undersøgelse: Ud af 8 tilfælde med udlagte barnefædre og DNA analyse var alle de udlagte barnefædre de korrekte

De rige

Hulda Beda Blomqvist

- ❑ Født den 16. september 1862 i Stockholm
- ❑ Opvokset på børnehjem og i pleje i Sverige indtil konfirmationsalderen
- ❑ Kom derefter til Sjælland på Borreby slot, fandt sin mand der og stiftede familie
- ❑ Familien fortalte, at hun var datter af en skibskaptajn og en rig pige i Stockholm, født uden for ægteskab og ”skaffet af vejen” betalt af den rige familie
- ❑ ”.... Og det finder vi nok aldrig ud af”

Hulda Beda Blomqvists virkelige liv

- ❑ Født den 16. september 1862 i Stockholm, uden for ægteskab
- ❑ Moderen den fattige pige Anna Amalie, selv født uden for ægteskab
- ❑ Faderen var skomageren Carl Fredrik Halldén, der sad i straffeanstalt for tyveri ved datteren fødsel
- ❑ Moderen syg efter fødslen og barnet derfor fjernet og sendt på børnehjem

Konklusion

- Der er ikke noget nyt: Undersøg alt med skriftlige kilder også selv om familien er overbevist om, at en historie er rigtig
- Drop pseudo-argumenter som ”mørkt hår og mørke øjne”
- Der er tydelige tegn på myter – hold øje med dem og vær kritisk
- Konspirationsteorier kan ikke bruges til noget – kun positive beviser eller indicier
- DNA-test kan måske blive en løsning hen ad vejen
- ... men myterne vil sikkert bestå!